

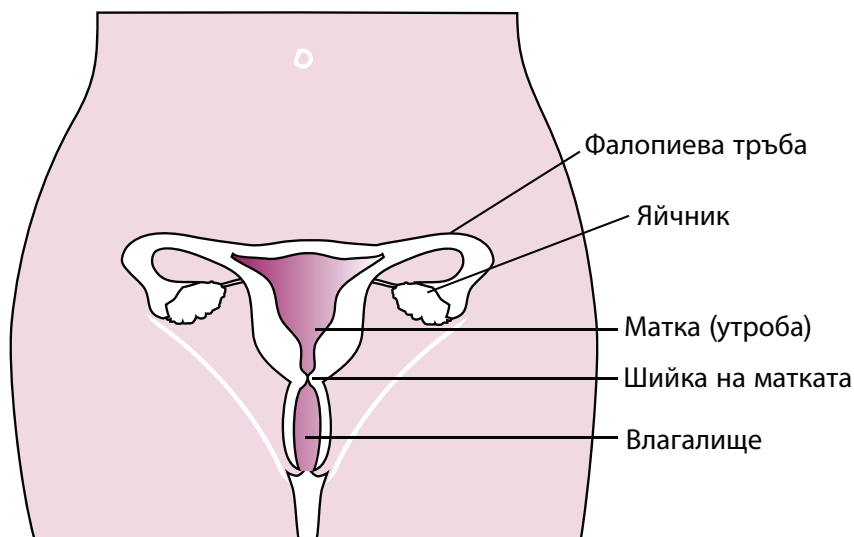
Скрининг на шийката на матката: какво трябва да знаете

Какво представлява ракът на маточната шийка?

Ракът на маточната шийка е рак на шийката на матката (долната част на матката). Всяка година в Северна Ирландия има около 80 нови случая на рак на маточната шийка. Всяка година около 20 жени в Северна Ирландия умират от рак на маточната шийка. Всеки, който има шийка на матката, може да получи рак на шийката на матката. Скринингът на шийката на матката може да предотврати развитието на рак на маточната шийка или да го открие на ранен етап. Ранното откриване и лечение може да предотвратят около 8 от 10 смъртни случая от този рак.

Кои са причините за рак на шийката на матката?

Почти всички случаи на рак на маточната шийка са причинени от вирус, наречен човешки папиломен вирус (HPV). Това е много често срещан вирус, който повечето хора ще имат през някакъв период от живота си. Той може да остане в организма в продължение на много години и обикновено не причинява никакви проблеми.

HPV обикновено се разпространява чрез контакт кожа до кожа. За HPV в шийката на матката това е чрез сексуален контакт с човек от всякакъв пол. Това може да бъде чрез вагинален, анален или орален секс, генитално докосване или споделяне на секс играчки.

Само някои типове HPV могат да причинят рак на маточната шийка. Те се наричат високорискови типове. Типовете HPV, които причиняват рак на маточната шийка, нямат никакви симптоми.

Наличието на HPV не означава непременно, че ще получите промени в клетките или рак. При около 9 от 10 души организъмът ще изчисти инфекцията по естествен начин в рамките на две години.

Въпреки това при малък брой случаи HPV в шийката на матката може да премине в персистираща инфекция. Персистиращата инфекция с високорисков HPV може да доведе до промяна на клетките на шийката на матката и тези промени могат да се развият в рак на шийката на матката.

Увеличава ли тютюнопушенето риска от рак на маточната шийка?

Тютюнопушенето увеличава двойно риска от развитието на рак на маточната шийка, защото затруднява вашия организъм да изчисти инфекциите от ЧПВ. Намерете местната служба за помощ при прекратяване на тютюнопушенето на

www.stopsmokingni.info

Какво представлява скрининга на маточната шийка?

Скринингът на шийката на матката включва вземане на проба за тестване от клетките на маточната шийка. Той е известен също като тест за намазка. Пробата се проверява за високорискови типове HPV, които могат да причинят промени в клетките. Ако се открие високорисков HPV, пробата ви ще бъде проверена за промени в клетките под микроскоп.

Повечето видове рак на маточната шийка отнемат много време, за да се развият. Чрез ранното откриване на клетъчните промени скринингът може да предотврати развитието на рак на маточната шийка. Жените на възраст между 25 и 49 години рутинно са поканвани за скрининг на шийката на матката на всеки три години или на всеки пет години за жените между 50 и 64 години.

Как ще бъда поканена за скрининг?

Ще получите писмо, когато подлежите на скрининг на маточната шийка, което ви кани да запазите час. Може да направите скрининг на шийката на матката в практиката на личния си лекар, както и някои клиники за сексуално и репродуктивно здраве също могат да предлагат тази услуга. Ако искате да бъдете прегледана от здравен специалист жена, можете да помолите за това, когато запазвате часа си.

Ако не се идентифицирате като жена, или сте транссексуални и сте на възраст от 25 до 64 години, и имате шийка на матката, може да си направите скрининг на шийката на матката, но е възможно да не ви поканим проактивно, ако сте регистрирани при личния си лекар като мъж. Вие трябва да организирате скрининг с вашия лекар или клиника. Може да намерите повече информация за скрининга за транссексуални и небинарни лица в нашата листовка на:

pha.site/transgender-screening

или на уебсайта на Jo's Cervical Cancer Trust на адрес:

www.jostrust.org.uk/information/cervical-screening/trans-non-binary

Трябва ли да направя този тест, ако...

Имам ли ваксина срещу HPV?

Да

Ваксината не предпазва от всички типове HPV и няма да предпази от HPV инфекции, с които сте се заразили преди ваксината. Въпреки че ваксината предлага добра защита, все пак е важно да посещавате редовните скрининг тестовете за шийката на матката.

В дългосрочна връзка ли съм?

Да

Възможно е да имате HPV в продължение на много години, без да го знаете и може да сте го получили по време на първия си сексуален контакт. Така че редовният скрининг на шийката на матката е важен, дори ако сте с един и същ партньор от дълго време.

Не съм сексуално активна от дълго време?

Да

Много хора имат HPV в продължение на месеци или години, без да го знаят. Така че е важно да си правите редовни скрининг тестове на маточната шийка, ако някога сте била сексуално активна.

Трябва ли да направя този тест, ако...

Никога не съм имала сексуален контакт?

Да

Ако никога не сте била сексуално активна, има по-малък шанс да имате HPV. Но не забравяйте, че сексуалната активност включва вагинален, орален или анален секс и други видове сексуален контакт, като контакт кожа до кожа в гениталната област или използването на секс играчки. Говорете със здравен специалист, ако не сте сигурна.

Имам сексуални контакти само с жени?

Да

Типовете HPV, които могат да причинят промени в клетките на шийката на матката, се предават при всеки вид сексуален контакт, като контакт кожа до кожа в гениталната област или използването на секс играчки.

Преминала съм през менопаузата?

Да

Все пак трябва да проверите дали шийката на матката е здрава. Понякога при теста може да се изпитва дискомфорт поради сухота във влагалището след менопаузата. Но вашата медицинска сестра или личен лекар ще може да го направи по-поносим.

Трябва ли да направя този тест, ако...

Аз съм ХИВ-позитивно лице?

Да

Ако сте лице, живеещо с ХИВ, ще бъдете канена на скрининг тест на маточната шийка всяка година. ХИВ инфекцията засяга имунната ви система и може да означава, че не е в състояние да се отърве от типове HPV, които причиняват повечето видове рак на шийката на матката. Говорете с вашия здравен специалист за това.

Аз съм транс човек или небинарен човек?

Вероятно

Може да ви бъде направен скрининг на шийката на матката, ако имате шийка на матката и сте на възраст от 25 до 64 години. Ако обаче не сте регистрирани като жена при личния си лекар (например сте транссексуален мъж или небинарен човек), няма да получите покана за скрининг на шийката на матката. Вместо това ще трябва да си организирате скрининг в практиката на вашия личен лекар или в клиника.

Претърпяла съм хистеректомия?

Вероятно

Може да не се нуждаете от тест, в зависимост от вида на хистеректомията, която сте претърпяла, например, ако шийката на матката е била отстранена. Консултирайте се с вашия медицински специалист, преди да си уговорите среща.

Трябва ли да направя този тест, ако...

Бременна съм?

Не

Скринингът на шийката на матката не се препоръчва по време на бременност. Ако сте поканена за скрининг на шийката на матката по време на бременност, моля уведомете вашия лекар. Може да си уговорите среща след три месеца от раждането на бебето.

Какво се случва, ако имам симптоми?

Скринингът на шийката на матката не е за всеки, който има симптоми на рак на маточната шийка. Той също не представлява тест за рак, въпреки че понякога може да се открие рак. Той е предназначен да намери клетъчни промени в шийката на матката, които, ако не се лекуват, могат да се превърнат в рак. Ако имате някой от симптомите на рак на маточната шийка, посочени по-долу, незабавно се свържете с вашия личен лекар - не чакайте до следващата покана или час за скрининг на шийката на матката.

- Кървене между циклите, по време на или след секс, или след менопаузата (след спиране на циклите).
- Необичайно вагинално течение.
- Болка по време на секс или болка в долната част на корема или гърба.

Как се прави тестът?

- Прегледът отнема около 10 минути. Самият скринингов тест на шийката на матката отнема само няколко минути и се извършва в самостоятелна стая, обикновено от медицинска сестра. Опитайте се да си запишете час, когато няма да сте в цикъл.
- Ще бъдете помолена да свалите дрехите си от кръста надолу (или само бельото си, ако сте с широка пола). Ще бъдете помолена да легнете по гръб (или понякога на една страна) на кушетката със свити колене и отворени крака. Долната част на тялото ви ще бъде покрита с чаршаф.
- Сестрата внимателно ще постави спекулума (куха тръба, която се отваря) във влагалището ви, за да може да види шийката на матката. След това тя внимателно ще изчетка клетки от шийката на матката с помощта на мека четка.
- Тестът не би трябвало да бъде болезнен, но понякога може да причини дискомфорт. Кажете на лицето, което провежда теста ви, ако е много болезнен. Различна поза или по-малък спекулум могат да помогнат. Можете да преустановите теста по всяко време. Може да има леко кървене след теста. Това обикновено е нормално и не означава, че нещо не е наред.
- Нормално е, ако се чувствате неудобно при скрининга на шийката на матката, особено при първата ви среща. Не забравяйте, че вашият здравен специалист извършва скринингови тестове всеки ден. Може да вземете някого със себе си за подкрепа.
- Специалистът, който прави теста, ще ви каже кога, как и къде да получите резултата си.

Има ли нещо, което трябва да направя преди скрининга?

Не използвайте лубриканти или спермицидно желе в продължение на 24 часа преди скрининга. Това може да затрудни получаването на ясен резултат и може да се наложи тестът да бъде повторен.

Какво да направя, ако имам нужда от допълнителна подкрепа?

Има много причини, поради които някой може да се нуждае от допълнителна подкрепа, за да отиде за скрининг, но ние можем да помогнем. Свържете се с вашия лекар, практика или клиника, преди да си запишете час, за да обсъдите нуждите си.

- Ако сте преживели сексуално насилие, може да считате идеята за скрининг на шийката на матката травматична или стресираща. Може да поискате да ви запишат двоен час, така че да не се чувствате припрени, както може и да доведете със себе си някого, на когото имате доверие.
- Ако имате физическо или умствено затруднение, или сензорно увреждане, може да ни кажете дали имате нужда от приспособления или допълнителна подкрепа, за да дойдете за скрининг (като преводач на жестомимичен език, ако сте част от общността на глухите).
- Ако английският език не е вашият първи език, ние можем да организираме преводач за вас. Може да намерите информация за скрининга на шийката на матката на различни езици на нашия уебсайт www.pha.site/cervical-screening-translations

Какво означават моите резултати?

Не е открит високорисков HPV (HPV отрицателен)

Вие сте изложена на много нисък риск от развитие на рак на маточната шийка. Ще ви поканим на още един рутинен скринингов тест след три години, ако сте на възраст 25 – 49 години, или след пет години, ако сте на възраст 50 – 64 години.

Открит е високорисков HPV (HPV положителен), но няма промени в клетките

Ако имате високорисков HPV, ние ще разгледаме вашата проба за промени в клетките. Ако не бъдат открити промени в клетките, ще бъдете поканена на друг тест след 12 месеца. Това е така, защото при по-голяма част от хората вирусът ще се изчисти от само себе си в рамките на две години.

Ако тестът ви за HPV продължава да бъде положителен в продължение на три години при скрининг теста за шийката на матката, ще ви поканим за допълнителни тестове, за да проверим шийката, дори ако нямате промени в клетките.

Открит е високорисков HPV (HPV положителен) и клетъчни промени

Ако имате високорискови HPV и клетъчни промени, ние ще ви насочим към специализирана клиника в болницата за тест, наречен колпоскопия. Колпоскопията е по-обстойно изследване на шийката на матката.

Недостатъчен резултат

Това означава, че лабораторията не е успяла да даде надежден резултат. Скрининговият тест трябва да се повтори след три месеца, за да се даде време на клетките ви да се възстановят след първия тест.

Важно

Положителният резултат от HPV не означава, че партньорът ви е правил секс с някой друг, докато сте били заедно. Може да имате HPV, дори ако не сте била сексуално активна или не сте имала нов партньор в продължение на много години.

Какво се случва в клиниката по колпоскопия?

Колпоскопията е обикновено изследване на шийката на матката с помощта на колпоскоп (вид лупа). Извършва се в местната болница. Тя позволява на здравния специалист да огледа по-отблизо шийката на матката, за да реши дали има промени в клетките, които се нуждаят от лечение. Изследването е подобно на скрининговия тест. Ако имате нужда от колпоскопия, информацията за процедурата ще ви бъде изпратена с часа ви за клиниката по колпоскопия. Колпоскопията може да се направи безопасно по време на бременност, въпреки че лечението е възможно да се забави до раждането на бебето. Колпоскопията няма да повлияе на способността ви да забременявате в бъдеще.

Какво включва лечението?

Всяко лечение, от което може да се нуждаете, обикновено е просто и се извършва под местна упойка в амбулаторни условия в местната болница. Вашият специалист ще ви обясни какво да очаквате. Лечението включва отстраняване на зоната на засегнатите клетки от шийката на матката и процесът е почти винаги успешен. Изборът на лечение и всички свързани с него рискове ще бъдат обсъдени подробно с вас в клиниката. В някои случаи може да бъдете помолена да се върнете в клиниката за допълнителни колпоскопски изследвания.

Помощ при вземане на решение

Нито един скринингов тест не е 100% ефективен, но доказателствата показват, че скринингът на шийката на матката засега е най-добрият начин за предотвратяване на рак на маточната шийка. Ако се притеснявате да отидете за скрининг на шийката на матката, говорете с вашия здравен специалист за подкрепа.

Ползи

Скринингът на шийката на матката спасява живота, като предотвратява развитието на рак на маточната шийка.

Скринингът може да улови промените в клетките ви, дори ако изглеждате и се чувствате здрави.

Ако всички посещават редовно скрининга, около 8 от 10 смъртни случая от рак на шийката на матката могат да бъдат предотвратени.

Рискове

Скринингът не предотвратява всички видове рак на маточната шийка.

Ако резултатите от скрининговия тест показват, че имате промени в клетките, може да се препоръча лечение. Всички медицински лечения са свързани с определени рискове. Трябва да разговаряте с вашия медицински специалист, за да ги разберете напълно.

Когато се открият анормални клетки, не е възможно да се каже кой ще развие и кой няма да развие рак. Това означава, че някои жени ще бъдат лекувани, въпреки че никога не биха развили рак на шийката на матката.

Много малък брой (по-малко от 1 на 100) от случаите на рак на маточната шийка не могат да бъдат свързани с високорисков HPV и ние се нуждаем от повече изследователски проучвания, за да разберем причината за тези ракови заболявания.

Откъде получихте моите данни за контакт?

Вашите данни са получени от личния ви лекар. Важно е вашият лекар винаги да има правилното ви име и адрес, за да сте сигурна, че ще получавате поканата си за скрининг на шийката на матката.

Какво се случва с моята проба и информация?

В зависимост от резултата от скрининга, вашата скринингова проба може да се съхранява в лабораторията най-малко 10 години. Това е така, за да можем да сравним вашите резултати и да сме сигурни, че получавате лечението, от което имате нужда. Програмата за скрининг на маточната шийка в Северна Ирландия редовно преглежда скрининговите данни, за да наблюдава и подобрява качеството на програмата и експертния опит на специализирания персонал. Персоналът, работещ за програмата, може да вижда и преглежда вашите данни. Всяка информация, отнасяща се до вас, ще остане строго поверителна. Може да преглеждаме предишните ви резултати от скрининга, ако сте диагностицирана с рак на маточната шийка. Вие може да видите резултатите от този преглед, ако пожелаете. Ако се нуждаете от допълнителна информация за това, как се съхраняват и използват вашите данни, може да се свържете с програмата за скрининг на screening.cervical@hscni.net

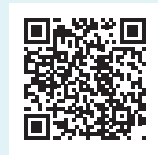

Допълнителна информация

За тази листовка на друг език или формат посетете:

www.pha.site/cervical-screening-translations

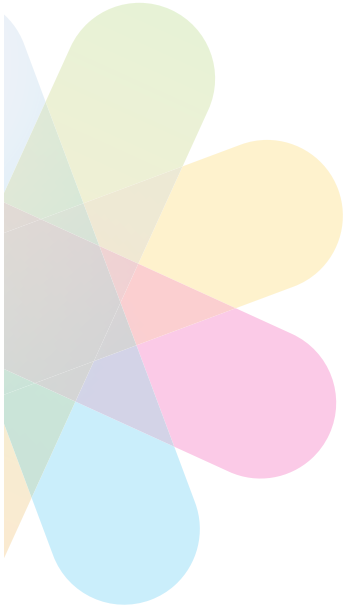
За допълнителна информация относно скрининга на шийката на матката посетете:

www.nidirect.gov.uk/articles/cervical-screening

или

www.jostrust.org.uk/information/cervical-screening

Адаптирано от *About your cervical screening (smear) test*, Cervical Screening Wales, юли 2022, with Q&A adapted from *A smear test could save your life*, Public Health Scotland, юли 2023, licensed under the Open Government Licence v3.0. Тази листовка е разработена с помощта на Jo's Cervical Cancer Trust.

Public Health Agency
12-22 Linenhall Street, Belfast BT2 8BS.
Тел: 0300 555 0114 (Тарифа на разговора).
www.publichealth.hscni.net

Намерете ни на:

www.becancerawareni.info